Dinsdag, 11 Mei 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 3898

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Eiland Bonaire:
M. L. BOOI. Breedestraat, Kralendijk.

26 Nederlandse Patriotten geëxecuteerd.

Telefoonverbindingen Turkije - Bulgarije verbroken?

PARIJS. MELDT RUSSISCHE LANDINGEN BIJ NOVOROSSISK.

Franco doet een beroep op de strijdenden om vrede te sluiten.

26 NEDERLANDERS TER DOOD GEBRACHT.

Aneta deelde mede, dat de Duitse bezettingsautoriteiten nog 26 Nederlandse patriotten hebben ter dood gebracht, wegens het aansporen to stakingen en sabotage.

Op 2 Mei zijn 26 Nederlanders geëxecuteerd; 10 anderen werden ter dood veroordeeld „wegens staken, aansporing tot staken en sabotage".

Generaal Rauter is gemachtigd alle maatregelen te nemen, die hij nodig oordeelt tot herstel van de orde met schorsing van alle bestaande wettelijke bepalingen.

De Duitsers hebben gedreigd „met de scherpste strafmaatregelen" voor wie de verduisteringsmaatregelen overtreden.

Tot bewindvoerders in verband met de Staat van Beleg zijn aangewezen: Weildich voor Overijsel; Dr. Schroeder in Noord-Holland; Brandes in Gelderland, Munzer in Zeeland; Reiter in Utrecht; Ross in Friesland; ...mer in Drente.

DUITSE DUIKBOOT IN WESTINDISCHE WATEREN TOT ZINKEN GEBRACHT.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat een Catalina-vliegboot van de Marine in Maart een Duitse duikboot vernietigde, die in Westindische wateren aan de oppervlakte gevonden werd. Het vliegtuig beschoot de duikboot alvorens vier diepzeebommen te werpen, die de duikboot in tweeën braken.

Zo volledig was de verrassing van den vijand, dat twee leden der bemanning op het dek werden aangetroffen, terwijl zij zich in de zon koesterden. Een van deze Duitsers stond nooit meer op en de ander, die naar het kanon van de duikboot snelde, viel op het dek. Uit de wrakstukken van de duikboot kwamen 11 leden van de bemanning te voorschijn. Deze mannen zwommen of klampten zich aan drijvende voorwerpen vast, die in een reusachtige olievlek lagen. Laag over de worstelende mannen vliegend, wierpen de inzittenden van de Catalina reddingsgordels en een noodvlot omlaag. 6 Van de 11 Duitsers zag men de greep loslaten van de wrakstukken en onder de olie naar beneden glijden. 5 Anderen zag men op het vlot zitten. Zij zwaaiden wanhopig naar het vliegtuig om te dalen, doch de ruwe zee belette een reddingspoging. Het vliegtuig bleef een uur en 39 minuten rondvliegen voordat de verminderende benzine-voorraad het dwong naar zijn basis terug te keren. Tot nu toe werd nog niet gemeld, dat de schipbreukelingen gered zijn (Washington, (AP) 10.5).

UITNODIGING VAN GIRAUD AAN DE GAULLE.

Radio-Algiers deelde mede, dat Giraud De Gaulle uitnodigde om hem te ontmoeten in Marrakesj of Biskra, teneinde de plannen te bespreken voor de vereniging van de Franse strijdkrachten, die thans tegen de as vechten.

Giraud had De Gaulle tevoren uitgenodigd om hem te ontmoeten ergens buiten Algiers, doch had tot nu toe nog geen bepaalde plaats genoemd. De Gaulle had erop aangedrongen om in Algiers bijeen te komen. Marrakesj ligt op ongeveer 240 kilometer ten Zuiden van Casablanca in Marokko; Biskra ligt in de Zuidoostelijke hoek van Algerië, op ongeveer 320 kilometer van Algiers (Londen, (AP) 10.5).

FRANCO ZOEKT VREDE TUSSEN DE OORLOGVOERENDEN.

In een toespraak te Almeria, zeide Generaal Francisco Franco, dat de wereldoorlog een „dode punt" heeft bereikt, waar geen der strijdende partijen de kracht heeft zijn tegenstander te vernietigen. Hij zeide, dat nog vele overwinningen grote offers zullen kosten, doch dat vroeger of later de oorlogvoerenden — bij het uitblijven van een beslissing — gedwongen zullen worden te luisteren naar de stemmen die om vrede roepen, gelijk die van Spanje en het Vaticaan, waaraan tot nu toe gehoor gegeven is. „Daarom beschouwen wij, die de strijd gadeslaan, het volkomen nutteloos de vrede nog uit te stellen".

Franco sprak voor een demonstratie, die was georganiseerd om hem in Almeria te verwelkomen. Bij deze gelegenheid ontving de Caudillo de medaille van Almeria van den Burgemeester. De toespraak werd niet vóór hedenmorgen voor publicatie vrijgegeven. Franco's duidelijke oproep aan de wereld tot het maken van vrede volgde op de oproep van den Minister van Buitenlandse Zaken Jordana tot het sluiten van vrede. De oproep van Jordana werd op 16 April in een toespraak te Barcelona gedaan. (Madrid, (AP) 10.5).

JAARDAG VAN DE DUITSE INVASIE.

James Long seint uit Londen:

Op de jaardag van Duitslands bliksem-invasie van de Lage Landen was het oorlogskamp van de as verstomd door de volmaaktheid van de Tunische instorting, ging Hitler de moeilijkheden van de winter na, nam de bedreiging voor de zomer toe en riep Mussolini om hulp.

Nu het uur van hun overwinning voorbij is en het initiatief berust bij de Geallieërden, die zich op de volgende slagen voorbereiden, hoorden de leiders van de as den in naam onzijdigen Franco verklaren, dat de oorlog een dode punt bereikt heeft waarbij geen van beide partijen in staat is te winnen en het aldus „nutteloos is de vrede uit te stellen."

In Londen waar de val van Kaap Bon werd beschouwd als een grimmige herinnering voor de as van de conferentie te Casablanca, waarbij besloten werd tot de „onvoorwaardelijke overgave" van de as, werd de rede van Franco beschouwd als een teken, dat hij beseft op het verkeerde paard gewed te hebben.

De aandacht van de as voor dit front werd weerspiegeld in het bericht, dat Rommel de defensies van Hellas organiseert. En Londense kringen meldden, dat Von Arnim, Rommels metgezel in de Noordafrikaanse nederlaag, naar huis terug keerde met het vooruitzicht de schuld voor de ramp op zich te moeten nemen.

Deze kringen zeiden, dat Rommel zou hebben verklaard reeds twee maanden geleden te hebben aangedrongen op de evacuatie van Tunis, aangezien hij zag dat de toestand daar hopeloos was en hij zijn uitstekende Afrika Corps wilde redden voor de Europese strijd. Nietetgenstaande de drang van Mussolini's roepen om Duitse hulp tegen een aanval op Italië, die ontegenzeggelijk en misschien spoedig zal plaatsvinden, waren de beste officieuze inlichtingen in Londen, dat de Italianen toch bijna alleen — met uitzondering van de luchtverdediging — de eilanden in de Middellandse Zee, tredstenen voor een aanval op het Italiaanse vasteland, zullen moeten verdedigen.

Volgens deze inlichtingen bewaken 5 Italiaanse divisies, gesteund door belangrijke Duitse luchtstrijdkrachten, het eiland Sicilië. Hier slaat de steeds heviger storm van het voortdurende Geallieerde lucht-offensief reeds een weg voor een aanval over de zeestraat, waar de Britse Marine vrijwel de heerschappij heeft. 5 Andere Italiaanse divisies zouden op Sardinië gestationneerd zijn en 2 divisies plus een enkel Duits regiment bezetten Corsica.

In een wedstrijd met de tijd versterkt de nazie-generaal Von Rundstedt zijn Atlantische Wal, waar een defensiesysteem is gebouwd uit de bases, die oorspronkelijk bedoeld waren als uitgangspunten voor een aanval over het Kanaal. Er komen nog steeds meer berichten binnen over het verwijderen van de mannelijke Franse bevolking uit de belangrijke kustgebieden. Het Belgische Oceaanfront is reeds gezuiverd.

Nederland is gesteld onder Staat van Beleg, gezien het toenemend getij van wanordelijkheden en stakingen, die ontstaan zijn door de Duitse order voor het registeren van alle vroegere Nederlandse onder-offcieren. Deze maatregel heeft klaarblijkelijk ten doel de mogelijkheden te verkleinen, dat de Nederlandse oudmilitairen een Geallieerde invasie zullen helpen (Londen, (AP) 10.5).

Het nieuws van vandaag.

Op de vooruitstekende punt aan de Noordkust van Afrika hebben oorlogen gewoed en zijn steden gebouwd en vergaan. Op slechts 230 km. van Sicilië gelegen beheerste het oude Carthago — op slechts enkele kilometers van het huidige Tunis — het verkeer over de Middellandse Zee. Voorzien van een schitterende baai, waaraan nog weer een kleinere binnenbaai verbonden was, bood het alle mogelijke faciliteiten aan de handel. In 800 voor Christus' werd hier reeds Carthago gesticht, dat verreweg de belangrijkste haven tot de Punische Oorlogen, toen de stad in 146 voor Christus' verwoest werd. De invasie, die thans van Noord-Afrika uit, naar Sicilië gaat plaats vinden, heeft een pendant in de oudheid, toen evenwel in omgekeerde richting. In 204 voor Christus' verzamelde Generaal Scipio van de Romeinen zijn troepen op Sicilië, invadeerde Noord-Afrika, waar hij twee jaar later, in 202, victorie kraaide over den veldheer der Carthagers: Hannibal. Dit was de Slag bij Zama, iets ten Zuid-Westen van het huidige Tunis gelegen. De Slag bij Zama besliste over het lot der oudheid, ook al legde Scipio zijn verslagenen een soort Vrede van Versailles op, zo ontactisch en onrechtvaardig. Het gevolg was, evenals van het latere Versailles, dat kort erna de oorlog weer losbrandde die geïnspireerd werd door het uit den treure herhaalde gezegde van Cato, „dat Carthago verwoest moest worden", een uitspraak, die slechts gebaseerd was op winzucht en afgunst, juist zoals veel in de tegenwoordige politiek. De nieuwe oorlog eindigde ook weer in voordeel van de Romeinen en zo werd Carthago in 146 uitgeroeid. Later bloeide Carthago toch weer op onder de Caesars, in de Christentijd won het glorie in de Kerk, in 698 werd het definitief verwoest door de Arabieren en tot op de huidige dag getuigen de ruïnes van vergane roem. Het is classieke en van bloed doordrenkte grond, waar de Nazies thans Sousse, het oude Hadrumetum, een handelsfactorij nog ouder dan Carthago en evenals Carthago gesticht door de Phoeniciërs van Tyrus (in het tegenwoordige republiekje Libanon) uit. Hannibal zocht hier zijn heil, toen hij bij Zama door Scipio verslagen was. En de sterkte Pantelleria in de Straat van Sicilië, waarover thans de Geallieerde bommenwerpers hun bommen afwerpen, was in de dagen van het Romeinse keizerrijk (de eerste 4 eeuwen van onze jaartelling) een ballingsoord voor boeven.

Zo gaat de slag hier voort met onverminderde hevigheid, op een wijze als noch die legers van Hannibal noch die van Scipio ooit meemaakten.

Op het schiereiland van Kaap Bon, anders genaamd Mahouin, zijn 80.000 nazies en fascisten teruggetrokken. Ontsnappen is niet meer mogelijk, omdat de heirscharen der Britten met grote kracht aanvallen en de vlootstrijdkrachten een hechte blokkade langs de kusten onderhouden zodat niets in of uit kan.

Dit wordt geen Duinkerken — neen, veel erger. Het Afrika Corps zal vernietigd worden of zich onvoorwaardelijk moeten overgeven. Want gelijk te Casablanca, beslist werd zullen de Geallieerden niet onderhandelen met den vijand.

RUSSISCHE VEROVERINGEN.

Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat volgens Radio-Moskou de Russen verschillende Duitse sterkten veroverd hebben in een nieuwe opmars ten Zuid-Westen van Velikie Lukie, een belangrijke stad op 145 kilometer van de grens van Letland. In een verrassingsaanval stormen de Sojet-strijdkrachten door diepe Duitse verdedigingswerken heen, die in een periode van meer dan zes maanden aangelegd werden. De veroverde stellingen zouden vlak bij de grens van Wit-Rusland liggen. Velikie Lukie ligt op 425 kilometer ten Noord-Westen van Moskou (Londen, (AP) 10.5).

LANDINGEN BIJ NOVOROSSISK?

Radio-Parijs deelde mede, dat de Russen op grote schaal landingen doen in het gebied van Novorossisk (Londen, (AP) 11.5).

RUSSISCH MIDDAGCOMMUNIQUÉ.

„In de nacht van 10 Mei zetten onze troepen in de Kuban ten Noord-Oosten van Novorossisk de strijd tegen den vijand voort. In andere sectoren van het front had niets belangrijks plaats. In het gebied ten Noord-Oosten van Novorossisk sloegen de manschappen van de afdeling X een vijandelijke tegenaanval af en vernielden als gevolg van deze gevechten 1 tank en 2 pantserwagens; tevens doodden zij ongeveer 200 Hitlerieten. Wij veroverden 6 machinegeweren, 3 mortieren en grote hoeveelheden tommygeweren en kanonnen.

Een detachement van het Rode leger veroverde vijandelijke loopgraven in een overval en doodde hierbij 80 Duitse officieren en manschappen. Aan het Westelijk front doodden onze eenheden meer dan 150 Duitse officieren en manschappen en vernielden zij 4 kanonnen en 3 mortieren-batterijen. In luchtgevechten werd een Heinkel 126 neergeschoten. Ten Zuiden van Balakleya poogden 200 Duitse schutters met tommygeweren na een intensieve voorbereiding van het geschut onze stellingen te verkennen. In een gevecht van 30 minuten doodden onze manschappen ongeveer 100 Hitlerieten. De rest van de Duitsers trok zich wanordelijk naar de oorspronkelijke linies terug.

In het gebied van Sevsk beschoten onze artilleristen een colonne van voetknechten. Ongeveer een bataljon Hitlerieten werd uiteengeslagen en gedeeltelijk uitgeroeid. Een verkenningspatrouille van de afdeling X zocht zich een weg binnen de vijandelijke linies, blies 3 Duitse uitgravingen op en veroverde oorlogsmateriaal en gevangenen.

Aan het Volkhov-front veroverde een Russische verkenningspatrouille een Duitse kazemat. De vijand deed een tegenaanval, doch werd teruggeslagen met achterlating van 40 doden. In een andere sector verwoestte ons geschut 9 Duitse blokhuizen en uitgravingen; nog 3 kanonnen, 7 mortieren, 3 vrachtwagens en een aantal voorraadwagens werden vernield. Een guerilla-detachement in de Oekraïne deed een verrassingsaanval op een Duits garnizoen, doodde 60 Hitlerieten en blies opslagplaatsen met wopenen en ammunitie op. Guerrila's van een ander detachement vuurden met geweren op een Duits verkenningsvliegtuig Het toestel geraakte buiten contrôle en stortte in een rivier neer" (Moskou, (AP) 11.5).

EEN POOLSE DIVISIE IN DE U.S.S.R.

De Polen in de Sovjet Unie hebben een divisie gevormd, welke aan de zijde van het Russische leger zal strijden. De divisie is genaamd „Tadeusz Kosciuszko" naar den beroemden Poolsen patriot van vroeger tijden. (Moskou, (AP) 10.5).

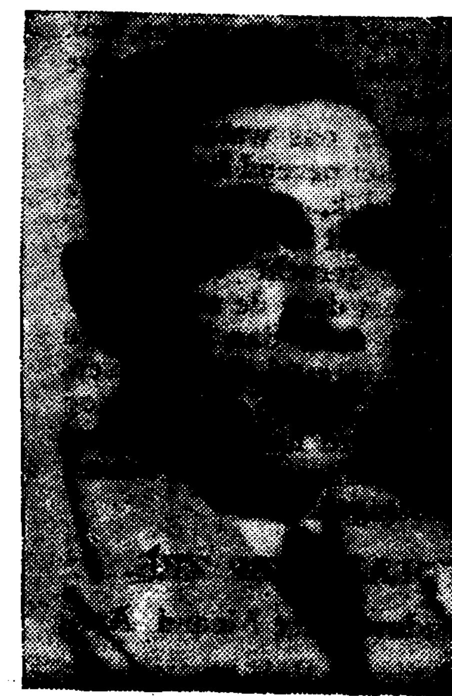
[Kosciuszko streed in 1778 in de Noordamerikaanse vrijheidsoorlog en ging daarna terug naar zijn vaderland om in de tijd der zg. Delingen tegen de aanvallers te vechten. Hij versloeg de Russen en Duitsers bij Raclaurice in 1794. In 1815 deed Kosciuszko vergeefse pogingen tot Polens herstel. — Red.]

DUITSE AANVAL OP GREAT YARMOUTH.

Radio-Berlijn deelde mede, dat grote strijdkrachten van snelle Duitse bommenwerpers in de morgen van 7 Mei de haven van Great Yarmouth aanvielen en er een grote vernieling aanrichtten (Londen, (AP) 10.5).

Waarvoor wij Strijden

door
DR. PETRUS A. KASTEEL,
Gouverneur van Curaçao.

Toen de oorlog begon, waarin nu met ons schier heel de wereld is gewikkeld, waren er niet weinigen, die dachten, dat het zoo'n ouderwetsche krijg was over wat macht meer of minder tusschen een stuk of wat Staten, waarbij de kat- en katertheorie opgeld deed.

Vandaag weten wij beter; deze oorlog beslist over de vraag of de grootste militaire macht, die sinds menschenheugenis werd opgebouwd, Europa zal beheerschen en haar invloed zal doen gelden over de geheele aarde.

Het besef is doorgedrongen, dat indien de beide Atlantische machten hadden kunnen bezwijken, algemeene verwarring of algemeene slavernij zou zijn gevolgd.

Het zou niet slechts een verandering zijn geweest van ecenomisch en politiek-, maar bovenal van cultureel klimaat. Want, wij weten nu, dat de zwarte kunst, die totalitarisme heet, niet slechts de lichamen ketent, maar ook de geesten gast. Dit totalitarisme strijd niet slechts met sperende pantsertroepen, maar spant een cultureel net over de volken, die het veroveren wil.

Totalitarisme brengt totalen oorlog; het laat de geestelijke sfeer niet ongemoeid; integendeel, het bezigt ook religie als wapen en zelfs religie in den vorm van valsch pacifisme wordt een van zijn werktuigen om den tegenstander te ondermijnen. Het doel dengenen, die Nederland bezet hebben, teekende Hare Majesteit in hoogstderzelver Paaschrede als het willen uitbannen van „iederen vorm van beschaving, die ons door het Christendom is geschonken."

Dezelfde macht, die waar zij kan de Kerk knevelt, roept de volken van Europa op in een kruistocht tegen het bolsjewisme. Alle boosheid van dit bolsjewisme was echter bekend, toen Mussolini meer dan twintig jaar geleden zijn gezant naar Moskou zond en toen Hitler in 1938 zijn verdrag met Stalin sloot. En tegenover de veronderstellingen over Ruslands booze bedoelingen láter staat de werkelijkheid van Duitschlands duistere daden nú.

Dat de Kerken in Nederland dit begrepen hebben, strekt haar tot eer, hoezeer de vijand haar dit begrip ook euvel duidt.

Totalitarisme vaagt de grenzen weg, die het Christendom ook aan oorlogvoeren stelde en die zelfs een vervaagd Christendom eerbiedigde. Totalitarisme kent deze grenzen noch op staatkundig noch op maatschappelijk terrein; het vernietigt zoowel persoonlijke vrijheid als wetten der gemeenschap en plaatst den enkeling tegenover de krachten der vernieling. Het brengt ons inderdaad op de vreeselijkste wijze „den gruwel der verwoesting", waarvan de profeet in visioen voorspelde

De vijand, dien wij bestrijden, draagt die verwoesting over Europa. In menig land heeft hij voltooid wat wij onmogelijk achtten: de vernietiging van vrijheden, welke wij als grondslag der beschaving beschouwen en de opstelling van een zoogenaamde nieuwe sociale orde, waarvan wij het oerbeeld slechts vinden kunnen in despotieën, welke ver liggen buiten de sfeer der geschiedenis voorzoover het Christendom deze heeft beïnvloed.

De kristallisatie van een machinebeschaving, welke de persoonlijkheid vernietigt en de reactie van nationale bewegingen tegen invloeden, welke zij als vreemd aan zich zelf gevoelen, schiepen het totalitarisme, dat nu de democratie doodelijk bedreigt.

Als wij zeggen te strijden voor democratie, dan bedoelen wij dien vorm van samenleven, welke het ideaal der persoonlijke vrijheid erkent en dat zijn maatschappelijke uitdrukking vindt in vrije volksvertegenwoordiging. Zij is niet het cultuurgoed van één volk, maar zij wortelt diep in de geheele christelijke levensopvatting, zij is eigenlijk in wezen de weerspiegeling van het geloof in de absolute, alle aardsche goed overtreffende waarde van elke afzonderlijke menschenziel.

Eenerzijds wordt zoo elke aardsche waarde betrekkelijk! anderzijds wordt aldus de idee gewekt, aardsche waarden met christelijken geest te doordringen.

Christelijk koningschap, christelijk burgerschap en christelijke vrijheid werden geheel nieuwe begrippen, waarvan men de nieuwheid pas inziet, als men zich in de klassieke heidensche lectuur verdiept.

Wie de enorme ontwikkeling van de westersche beschaving nagaat, begrijpt het woord van een groot geschiedkenner: „Het werk van Christus, die het menschdom verlossen kwam, faalt niet, maar het groeit voortdurend...... geschiedenis is de waarachtige demonstratie van den godsdienst" (Lord Acton, Lectures on Modern History, 1912, p. 12).

De verzekering van den Apostel, dat wij de engelen zullen oordeelen, hoeveel te meer de aardsche dingen (I Cor. 6, 3) wordt bevestigd in den christelijken invloed op de geschiedenis, met name op die van het Westen.

Wat wij in het Westen aan vrijheid kennen, is op de teelaarde van het Christendom ontstaan en daarvan leven wij.

Wat den vreemdeling, die onder de bombardementen te Londen leefde, trof, was de vrije critiek in het Lagerhuis. Men kon in het Lagerhuis den donderenden val van de bommen en het geratel van het afweergeschut hooren, terwijl op een paar mijl afstand over het water de vijand lag, gereed den sprong te wagen. Maar in het Lagerhuis stond een lid en vroeg de Regeering rekenschap over het verbod van een communistisch blad. Dat verbod bleef gehandhaafd, maar niemand dacht er aan de critiek te smoren. Te diep was de geest van vrijheid in den Brit geworteld, te zeer wist hij, waarvoor hij vocht, dan dat hij deze vrijheid zou verwerpen.

Stel daartegenover den Duitschen dictator, die per proclamatie zijn orders oplegt, die vertelt, dat geen levens van onderworpen volken zullen worden ontzien en die bij monde van zekeren heer Schmidt in Nederland verkondigt, dat Duitschland „het goddelijke recht" bezit, Nederlandsche arbeiders te doen deporteeren om voor Duitschland te werken.

Wie dit begrijpt, beseft dat wij niet strijden voor een stel staatkundige verschijnselen, maar voor een sfeer van beschaving, die, zou zij verdwijnen, de

samenleving zelve zoo veranderen zou, alsof in de natuurlijke orde de jaargetijden werden opgeheven.

Zeker, in het stof van den strijd zijn vroeger wel tegenstellingen ontwikkeld tusschen christendom en humanisme. Maar, in de worsteling, welke wij nu doormaken, is in vlammen schrift van vervolging de voorspelling vervuld, dat de Kerkelijke gemeenschappen opnieuw de bewaaksters worden van de vrijheid, ook in de staatkundige sfeer.

Het is gevaarlijk de oorzaak van den oorlog te zoeken in wat meer of minder goed staatsbestuur, het is nog bekoorlijker, een of andere religieuze gemeenschap te beschuldigen. De vijand zal wel zoo goed zijn daarvan gebruik te maken, zooals hij het zoo noodig met duizenden Poolsche lijken doet, om verdeeling te zaaien en van zijn vernietigingswerk zeker te zijn.

Wij strijden niet slechts met bommen en granaten; wij strijden tegen machten in de lucht, tegen totalitarisme buiten — en ontbinding binnen ons.

Slechts de samentrekking van alle krachten kan ons redden. De democratie moet den totalen oorlog voeren met het totalitarisme zonder zelf totalitair te worden. Dit is alleen mogelijk, als de krachten, die tegenover elkaar stonden — christelijke gemeenschappen soms, christelijke gemeenschappen en humanistische strevingen dikwijls — beseffen, dat haar hoogste goederen nu gelijkelijk worden bedreigd door wat een gewezen nazie heeft genoemd „de revolutie van het nihilisme". Want met dezelfde zekerheid, waarmede eens hierarchie en dogma werden bestreden, bespringt het totalitarisme nu de idealen van vrijheid en gelijkheid.

Hoe vijandig de heftigste anticlericalen van weleer misschien tegenover Kerkgenootschappen stonden, tenslotte wandelden zij in christelijke schaduw. Ook zij, die het christelijk dogma loochenden, hechtten toch aan de christelijke moraal. Wij zijn een halve eeuw verder: de hoofdaanval is nu juist gericht tegen de christelijke moraal en daarmede tegen den oorsprong der waarden, die ook elken humanist lief zijn.

Nooit was de zaak van God en mensch meer één; nooit stonden dominee en kloosterzuster dichter bij den humanist. Want nu beseft elk, dat de bronnen zelf waaruit allen putten, worden bedreigd.

Voor het behoud van deze bronnen strijden wij.

Drie jaar geleden werd Nederland onder den voet geloopen.

Drie jaar omklemt de tang van het totalitarisme nu het Nederlandsche volk.

En wat is hetgeen ons treft?

Wat is, wat wij met verbazing waarnemen in ons zoo vaak als „sectarisch" geteekende volk?

Het is de eenheid in het verzet: het is de manifestatie van allen en een iegelijk tegen een gevaar waarvan den dodelijken adem wordt gevoeld.

Er mogen enkele verraders zijn en misleiden en zwakkelingen — maar ons volk als geheel, in al zijn geestelijke schakeeringen, met al zijn richtlijnen, met zijn rekkelijken en ruimen, zijn rooden en roomschen, zijn calvinisten en kantianen, zijn orangisten en republikeinen vormt een muur van metaal, die geen vijand tot dusver kon doordringen en waarom hij onder de bezetting dus nog eens extra in staat van beleg slaat.

Ons volk is zich bewust van de dreiging, die zijn bestaan zelf zoekt te vernietigen; niet zijn politiek bestaan alleen, niet wat instellingen, maar heel dat weefsel van geschiedkundige verworvenheden, die een volk tot volk maken en die het raakt in de zenuw, waarmee zijn cultuur staat en valt.

Dit is het, waarvoor ons volk strijdt; dit is, wat wij ons vandaag herinneren; dit is, waarin ieder onzer, wat ook zijn eigen overtuiging zij, de glorie van ons volk hervindt en ons door tranen over zooveel leed heen, een gevoel geeft van trotsche voldoening, een gevoel van zekerheid, dat uit de duisternis van het lijden in het oude land over ons allen straalt.

Misschien, dat er onder de grijpgrage Germanen, die nu in Nederland verblijven, toch enkelen zijn, die nadenken over den zin van dit verzet. Misschien, als zij hun schreeuwende landgenooten hooren over Nederland, dat weer een „westpijler" van hun duizendjarig rijk moet worden, in hun hart eenige twijfel ontstaat, indien zij zich herinneren, hoe meer dan tweeduizend jaren geleden hun oudste geschiedschrijver getuigde: „Omnium harum gentium virtute praecipui Batavi...... de dapperste van alle deze volken zijn de Batavieren" (Tacitus, Germania, Cap. 29).

Veel moge den Nederlanders zijn ontvallen; niet hun moed.

Noch in den actieven strijd, noch in het passief verzet.

Omdat wij gelooven in ons zelf, twijfelen wij niet aan de eindoverwinning.

Omdat wij weten, dat tenslotte de stoffelijke overmacht aan de Vereenigde Volken is, daarom weten wij, dat de victorie wenkt.

Maar onze diepste overtuiging ankert tenslotte in het geloof, dat de domper der dictatuur niet dooven zal, het vuur der vrijheid, op aarde gelouterd door Hem, die waarheid en vrijheid aaneenklonk.

Nederland heeft deze vrijheid veroverd onder het Stamhuis, waarmee het eeuwen leefde; zij zal heroverd worden met de Vorstin, die ons in deze worsteling een bezielende Leidster is.

Van de stranden van het Amerikaanse werelddeel is de fakel der vrijheid naar die van Afrika gedragen; de dragers zullen de oude wereldzee spoedig overschrijden en weer licht verspreiden over Europa en over Nederland.

Curaçao.

60 GLD. VOOR ÉÉN CITAAT VAN EEN LANDVOOGD.

Dr. Gronemeyer vindt plaats en twee fouten erbij, hetgeen zijner vrouw een cadeautje bezorgt.

De beste oplossing van de prijsvraag naar den auteur van het door Z. E. Gouverneur Dr. Piet A. Kasteei — die zich reeds vroeger het epitheton „de Citatenrijke" verworven heeft als siernaam om Zijn grote belezenheid, waarvan ook de vandaag afgedrukte rede weer getuigenis aflegt — is ingezonden door **Doctor Carl Friedrich Gronemeijer**: het citaat is genomen uit Tacitus' Annalen, Boek XII, hoofdstuk 37. Wie in een lexicon of vertaling heeft gekeken, vond misschien, in verband met verschillende indelingen, daar een reeks boeken ontbreken, dezelfde plaats aangegeven onder Boek VII. Wij bezitten dit boek echter niet.

Dr. Gronemeijer maakte er nog op opmerkzaam, dat er twee fouten in het stuk voorkomen: 1) het eerste 'non' moet 'nam' zijn, 2) de Brit heette geen Caractacus, maar Caratacus (zonder c). De Gouvernementssecretaris corrigeerde zijn Gouverneur! Dr. Gronemeijer heeft ongeveer een half uur gewerkt om het citaat thuis te brengen, waarvan hij, classiek gevormd, aan de hand van het werkwoord 'imperitare' wel vermoedde, dat het van Tacitus zou zijn.

Als voortreffelijk echtgenoot had Dr. Gronemeijer zijn Gade reeds beloofd haar een cadeau te kopen.

Eveneens goede oplossingen kwamen van **Meester Joseph Jean Antoine Ellis, Pater W. M. Brada, Pater Möhlmann O.P., Frater Maria Edwardo, Mejuffrouw Maria Karsten,** wien allen de uitgeloofde prijs is toegezonden, ook al hadden enkelen niet de plaats zelve óók opgegeven.

Sommigen lieten ons weten, dat de Brit Caractacus het gezegd had. Ja, dat was nogal duidelijk, want dat stond vlak onder het citaat in het stuk.

Als Curaçaos gerucht verspreidde zich Tacitus 'naam door de stad. Vanmorgen zijn wij meer dan 60 malen erover opgebeld, meestal door mensen, die vermoedelijk Tacitus' naam nog nooit eerder gehoord hadden. Ook uit het Noordamerikaanse kamp kwamen een paar oplossingen.

APOSTOLAAT TER ZEE.

Maandoverzicht Maand April 1943.

Men schrijft ons:

Vele zeelieden der verbonden natie's verpoosden zich in ons „Allied Seamen's Home", velen vonden er voor het eerst weer huiselijkheid na een lange zenuwschokkende reis. Het totaal bezoekers aantal was 4930, voor het merendeel buitenlandse zeelieden. Het aantal zeelieden-hotelgasten was 49, afkomstig van Nederland, Groót-Britannië, Chili en Zweden, met een totaal van 679 logeerdagen.

Gedurende de tijd der grote Vasten kon er weinig aan feestelijke ontspanning gedaan worden. Wel waren er twee picknicks, een met 55, de ander met 80 deelnemers. Op de verjaardag van onze Kroonprinses Juliana, 30 April, werd er een uiterst geslaagde feestavond georganiseerd met een twee honderd deelnemers.

Gedurende de voorbereidingstijd op het Hoogfeest van Pasen mochten wij het genoegen smaken zeer veel katholieke zeelieden hun Kerkelijke verplichtingen te zien komen. Des Zondags bezochten bijna alle in de havens aanwezige zeelieden de Kerk. Ook werden er verschillende H. Missen voor de zeeeen paar oplossingen.

JOODSE HERDENKINGSDIENST.

Gistermiddag om 17 uur had er in de Synagoge Mikve Israël een gezamenlijke herdenkingsdienst van 10 Mei 1940 plaats van de beide Joodse gemeenten op Curaçao. De indrukwekkende dienst werd bijgewoond door Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao, Doctor Petrus A. Kasteel.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Excelsior A — Vitesse A 1—0 (wedstrijd wegens alarm afgebroken);

Ecuador — Republiek 2—1; De West — Shell 1—0; De West — Union II 1—1; De West — Caribe 1—3.

10 MEI-HERDENKING VOOR RADIO-BOSTON.

Zaterdag om 18.30 uur hebben de luisteraars naar het bekende Nederlandse kwartier van Radio-Boston, speciaal voor Suriname en Curaçao, den Heer J. Henk Boas een tien-Mei-rede horen houden. Deze rede werd gevolgd door zang van „een Curaçaos meisje" in wier fraaie stem de Curaçaose luisteraars die van Mejuffrouw Sybil Maduro hebben herkend.

FEDALMA IN GEVAAR.

Zondga werd de Fedalma binnengesleept na een zeer moeilijke reis. De pas weer opgekalefaterde Fedalma kwam in grote moeilijkheden, doordat het roer brak. Er waren ongeveer 70 passagiers aan boord en er stond een hoge zee. Een loodsbootje snelde te hulp ter hoogte van Nieuwpoort. Naar men zegt, zijn de reddingsmiddelen aan boord zeker niet geschikt voor 70 personen. Wat? zo de boot was omgeslagen.

BUITENLAND.

„TWEE JAAR GELEDEN."

Mei 1941.

10. Rudolf Hess, de 47-jarige leider van de Nationaal-Socialistische Partij, landt met een valscherm nabij Glasgow. Hij breekt zijn enkel. Na een kort verblijf in een hospitaal, wordt hij oorlogsgevangene. De nazi-partij verklaart, dat Hess een geesteskranke idealist is, die achtervolgd wordt door waanbeelden. Dit zou een gevolg zijn van wonden, die Hess in Wereldoorlog I opliep. Officieel deelt Duitsland mede, dat, deze gebeurtenis niets te maken heeft met de voortzetting van de oorlog tegen Engeland, waartoe het Duitse volk gedwongen werd."

In een tweedaagse aanval op Londen worden beschadigd: Westminster Abdij, de Parlementsgebouwen, Westminster Hal, het Britse Museum, 5 ziekenhuizen, vele kerken en talrijke huizen en winkels. De Britten bombarderen 2 dagen lang Berlijn en andere Duitse steden. Koning Victor Emmanuel van Italië bezoekt voor de eerste keer Albanië.

11. Herbert Hoover verklaart in een radiotoespraak: „Wij hebben geen 300.000 voldoende bewapende mannen om 300.000 Duitsers te weerstaan, om nog niets te zeggen van de 5000.000 000 Duitsers, die wij moeten overwinnen.

Wij zullen waarschijnlijk in 12 maanden nog geen 1.500.000 goed bewapende soldaten hebben, Onze luchtmacht is niet van belang en ouderwets. Het enige, dat wij hebben, is een prachtige marine, maar deze is niet groot genoeg voor de taak, die in deze oorlog gedaan moet worden." Hij drong er bij de Noordamerikanen op aan om elk wapen, dat maar mogelijk gemist kan worden, naar Engeland te sturen. Binnen 8 of 10 maanden, zo verklaarde Hoover, zal de Noordamerikaanse industrie zo hoog opgevoerd zijn, dat het zowel Nord-Amerika als Engeland tot de tanden zal kunnen bewapenen.

12. De Britten bombarderen Benghazi in West Libyë en veroveren Gumsa in het Noorden van Ethiopië.

De Duitsers bezetten het Helleense eiland Melos.

13. De Duitse regering verklaart het Noordelijk gedeelte van de Rode Zee tot gevechtsgebied.

De verbannen Moefti van Jeruzalem roept de Islamieten op om de wapens tegen Engeland op te nemen.

Kapitein James Roosevelt brengt een boodschap van President Roosevelt aan den Helleensen Koning op het eiland Creta, waarin alle mogelijke hulp wordt toegezegd.

14. In Vichy komt het Franse cabinet bijeen om het resultaat der onderhandelingen van vice-premier admiraal Jan Darlan met Hitler te horen. Als besluit hiervan aanvaardt de Franse regering de voorwaarden, waarop Duitsland en Frankrijk zullen samenwerken.

In Zagreb wordt Croatië tot een Koninkrijk uitgeroepen.

15. Maarschalk Pétain zegt tot het Franse volk, dat indien het Franse volk zijn nederlaag wil te boven komen en weder zijn plaats in de wereld als Europese en Koloniale mogendheid wil innemen, het hem moet volgen in zijn onderhandelingen met Duitsland. Zonder enige terughouding moet het Franse volk hem volgen op het pad der ere en van het nationaal belang."

Namens President Roosevelt doet Staatssecretaris Hull een beroep op het Franse volk om Pétain niet te volgen. Hij herinnert aan, dat de Noordamerikaanse regering zich neerlegde bij de Frans-Duitse wapen-stilstandsvoorwaarden naar aanleiding van een verklaring van Pétain, dat de samenwerking van Frankrijk en Duitsland niet verder zou gaan dan de wapenstilstandsvoorwaarden.

In verband met de ontwikkeling der Frans-Duitse verhouding leggen de Verenigde Staten van Noord-Amerika beslag op de Normandie en andere Franse schepen.

Anthony Eden verklaart in het Lagerhuis, dat de Fransen al hun beloften gebroken hebben door de Duitse vliegtuigen toe te staan de Syrische luchthavens te gebruiken op hun weg naar Irak. Eden waarschuwt, dat deze luchthavens ieder ogenblik door de Brittten kunnen worden aangevallen. In het Lagerhuis wordt officieel medegedeeld, dat er 437.000 soldaten van het Britse Rijk in Frankrijk waren toen de invasie van Nederland en België begon. 384.000 Soldaten werden veilig naar Engeland teruggebracht. Van de overigen werden 40.000 gevangen genomen en waarschijnlijk 13.000 gedood of gewond. In de expeditie naar Noorwegen namen 23.800 man deel, waarvan er 22.600 naar Engeland terugkeerden. De Duitsers namen hier 950 gevangenen.

16. Pétain verklaart, dat bij de onderhandelingen met Duitsland steeds voor ogen gestaan heeft het welzijn van Frankrijk. Frankrijk wil een grote mogendheid blijven en zal geen enkel grondgebied afstaan. Frankrijk zal medewerken aan de heropbouw van Europa op het vasteland. Frankrijk heeft in geen enkel opzicht de bedoeling Engeland aan te vallen nog minder de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

Engeland verklaart Syrië tot „door den vijand bezet gebied" en bombardeert vliegvelden in Syrië.

De Britten heroveren Sollum in Egypte.

Frankrijk trekt de werkvergunningen in van Joodse dokters en apothekers.

Rusland en Irak tekenen een overeenkomst voor het onderhouden van diplomatieke, handels- en consulaire betrekkingen.

Het IJslandse parlement verbreekt de unie met Denemarken en verklaart zich volkomen onafhankelijk.

Geschiedenis van Bonaire

XI.

LANDBOUW EN VEETEELT.

Een rijk land is Bonaire nooit geweest, en zal het nimmer worden. Maar toch heeft het te allen tijde wel iets voortgebracht, dat enig nut opleverde. En ook kan het zich verheugen met een schrale troost, dat het in de voorbije eeuwen toch nog meer aandacht genoten heeft dan het andere neveneiland: Aruba. Aandacht dan altijd, inzoverre er iets te halen viel. Want werkelijke interesse voor het volkswelzijn heeft noch de Compagnie noch het latere Gouvernement ooit aan de dag gelegd. Behartiging van het volksbelang stamt eerst uit de laatste tijden.

Het schijnt, dat de Compagnie vrij spoedig voor een goede veestapel heeft gezorgd. Er was veel voor om Bonaire in dit opzicht te begunstigen boven Aruba. Niet slechts omdat hier toch reeds zout aanwezig was, ook de kortere afstand van Curaçao, de betere grond, en het feit, dat bijna alle schepen uit het moederland komende, Bonaire passeerden, droeg ertoe bij. Had het eiland niet een gevaarlijke rede, was het zonder twijfel een eiland van meer belang geworden.

Om reden, dat er verschillende gedetailleerde opgaven bestaan over het aanwezige vee, mogen we geloven, dat aan de veeteelt veel zorg werd besteed. Schapen, koeien, varkens en paarden waren er reeds. De Compagnie bracht verschillende malen nieuwe exemplaren, om de rassen te veredelen, en voerde tevens den ezel en wat later de geit in, twee nieuwelingen, die zich spoedig zozeer thuis gevoelden, dat zij zich sterk vermenigvuldigden en geheel in het wild leven konden. Tegenwoordig kan men zich een Bonairiaans landschap zonder ezel of geit niet meer indenken. Een opgave uit 1761 zegt, dat er 2130 ezels waren, 360 paarden, 107 koebeesten, 30 kalveren, 234 schapen, en 56 lammeren.

Aan Van Liebergen werd in 1680 opgedragen om op Bonaire, waar reeds vele varkens werden gehouden, ook ander vee aan te telen. Van de paarden moest hij alleen de grootste en de kloekste houden, en zorgen, dat de putten zich in goede staat bevonden.

Toen in 1704 Jacob Beck als Directeur van Curaçao aan het bewind kwam, was hij geenszins te spreken over de behartiging van de veeteelt op Bonaire. Hij constateerde „dat het groot & cleenvee, op de eijlanden Bonaijre & Aruba door soo een quade directie & administratie (waarin blijckt, maar een behoorlijke haven gehad, dan dat men maer voor sijn tijd heeft gesorgt, het mogt daar na gaan soo het wilde) van gelijke geen kleine schade & verminderinge heeft geleden". Hoe dat kwam? Wel, de onophoudelijke vijand van alle landsgoederen was **de vrije man**. Ook die moest leven. Het is al deze jaren door een moeilijk probleem geweest, hoe men zich te houden had tegenover het steeds aangroeiende getal der vrije lieden.

Volkomen vrij wáren zij op Bonaire niet, want alle mannen boven 16 jaar, — of zij tot de oorspronkelijke bevolking behoorden, later als vrije man op het eiland gekomen, of dat zij zich uit de slavernij hadden vrijgekocht maakte geen verschil — zij **allen waren verplicht twee dagen in de week voor den lande te werken,** en bovendien nog behulpzaam te zijn bij het opdrijven van ezels als zij daarvoor werden opgeroepen. Alleen ambtenaren en bedienden van de Compagnie waren daarvan uitgezonderd. Wie zelf niet werken wilde, mocht een slaaf in zijn plaats stellen. Maar de Compagnie begreep zeer goed, dat om de goede verstandhouding te bewaren, een kleine tegenpraestatie moest geboden worden. Alle vrije lieden, die er woonden bij de komst der eerste Hollanders hadden natuurlijk een stukje gronds, waarvan zij leefden. Ook de nieuwe bewoners en nieuwe gezinnen namen zich een stukje gronds. Daarvan was nooit iets vastgelegd, daarover was nooit geschreven, het was eenvoudig een gewoonterecht. Duidelijk kwam deze toestand aan het licht, toen er zich eens een quaestie over een stuk gronds voordeed. De kornet, dat is de commandant der ruiters, gaf daarbij de bemerking „dat het altijd de gewoonte was geweest aan de Indianen een stukje gronds te gunnen voor hun alimentatie, waarop zij ook enig vee mochten houden, en in vergoeding hiervoor hun diensten aan de Compagnie moesten praesteren voor het kappen van hout en het opvangen van vee". Maar het is voor de hand liggend, dat de meest arbeidzamen onder hen alles in het werk stelden om hun erf te vergroten of meer gronden erbij te krijgen. Nu had Nicolaas van Beeck in de jaren 1701 tot 1703 op eigen gezag aan vele particulieren grond gegeven om beesten te houden. Hierdoor werd natuurlijk in de hand gewerkt, dat men meer zorg ging besteden aan **eigen vee,** en er de beste gronden voor uitzocht, iets wat ten nadele kwam voor de Compagnie. En dit nadeel was des te groter, daar bij gebrek aan vee, het vlees uit Holland moest worden aangevoerd. Vandaar dat men er steeds weer op terug moest komen het particulier grondbezit tegen te werken, en aan vreemdelingen verbieden zich op Bonaire te vestigen.

Een bevestiging zowel van de verplichting om voor het Gouvernement te werken, als van het gewoonterecht om daarvoor een stuk eigen grond te mogen bearbeiden, vinden we in het parochie-archief van Kralendijk, waar het gaat over de aanstelling van Pieter Martin als doodgraver en aanspreker in 1838. Deze man krijgt toch de „privilegiën van de werklieden van Bonaire" ofschoon hij vanwege zijn ambt niet altijd kan deelnemen aan „het van Goevernementswege bevolene werk".

De landbouw beperkte zich in de eerste tijden hoofdzakelijk tot maïs. En dat werd niet uitgevoerd, maar diende tot voeding van eigen volk. Ook verbouwde men wat cassave, een soort koop volksvoedsel. Verder bracht het eiland sommige jaren nog wat op aan hout, ofschoon de bossen na het Engelse bewind sterk gedund en op verschillende plaatsen geheel uitgeroeid waren. Ook hierbij kwamen ernstige misbruiken voor, doordat men veel kapte op de landsgronden. Later daalde de waarde van het hout zozeer, dat het bij inschrijving aan kooplieden werd verpacht. In 1826 was het in het geheel niet meer in de handel. Men had geleerd langs andere wegen betere en goedkopere rode verf te vervaardigen.

Het regeringsreglement van 1815 schrijft voor, dat er een commissie naar de eilanden Bonaire en Aruba moest gezonden worden, omdat van deze eilanden meer te halen was. Inmiddels moesten maïs en vee beter verzorgd worden, het houtstelen tegengegaan, he zoutgaren en kalkbranden zo nodig verpacht. Men moest de landsslaven in behoorlijke discipline houden, want er kwamen nog al eens onregelmatigheden voor. Ook werd er nog eens op gewezen, dat het verboden was landsslaven voor particuliere diensten te gebruiken.

Nieuwe culturen zijn er in latere jaren al evenveel beproefd als op Curaçao, en met even weinig succes. Conchenilleteelt ging een tijdlang goed — heel Guatemala was één conchenille plantage — maar verdween geheel en al. Verder zijn aloë, indigo, en zelfs pinda's beproefd, maar zij allen ondergingen hetzelfde lot, aloë uitgezonderd. Vele droge jaren achtereen, en een brandende zon vernietigde alles wat mensenhanden moeizaam plantten. Zowel de oudste gegevens als de nieuwste statistieken tonen aan, dat het land veel te droog is voor een degelijke landbouw. planten, die uiteraard weinig water vergen doen het goed. Daarom bloeit de aloë, daarom kan men immerdoor dividivipeultjes rapen, daarom kan men altijd het droge harde hout tot houtskool branden. Maar he ongeluk is, dat aloë in prijs zeer schommelend is, dat dividivi weinig geld opbrengt, en dat petroleumstellen het houtskoolgebruik verdringen.

Wordt vervolgd.

Soliman, Grombalia, Hammamet veroverd.

TE TUNIS KOMEN DUIZEND GEVANGENEN PER UUR BINNEN.

Nieuwe aanval van 100 vliegtuigen op Pantelleria.

GEALLIEERDE COMMUNIQUÉ'S VAN NOORD-AFRIKA.

Maandag.

„Een intensieve activiteit wordt gevoerd door de kuststrijdkrachten van deze vloot om een vijandelijke ontsnapping over zee te voorkomen. Met de ontruiming en overgave van Bizerte en Tunis is het meeste vlootwerk de laatste dagen gedaan aan beide zijde van het schiereiland van Kaap Bon, waar de overgebleven vijandelijke troepen samengetrokken zijn. Het schiereiland wordt hecht geblokkeerd hoewel er nog rapporten ontbreken van alle schepen op zee. De operaties van de vloot zijn met ijver onderhouden voornamelijk door de patrouilles vlak onder de kust. Er hebben talrijke incidenten plaats gehad behalve die, welke reeds in het marine-communiqué van gistermiddag genoemd werden. Gisterenmorgen werd vernomen, dat een onzer schepen een schuit tot zinken bracht, die volgeladen was met troepen, olie en ammunitie, op ongeveer 48 kilometer ten Noord-Oosten van Kaap Bon. Een vijandelijk schip werd 's namiddags opgeblazen. Een onzer andere schepen bombardeerde een vijandelijke batterij aan de Westzijde van het schiereiland met goede resultaten. De blokkade wordt onderhouden zonder onderbreken en zal worden voortgezet tot het schiereiland van Kaap Bon in Geallieerde handen is en de laatste vijandelijke troepen in Noord-Afrika zijn opgeruimd. In het Noord-Oosten van Tunis zijn alle georganiseerde gevechten geëindigd aan het front van het Noordamerikaanse legercorps. Dit geschiedde gisteren om 11 uur. De onvoorwaardelijke overgave heeft plaats gehad en naar schatting werden alleen in deze sector 25.000 gevangenen gemaakt, waaronder 6 Generaals. De telling is echter nog niet beëindigd. Grote hoeveelheden vijandelijke uitrusting en oorlogsmateriaal zijn ook veroverd. De opruimingsverrichtingen duren voort. In de sector ten Zuid-Oosten van Tunis hebben nog hevige bittere gevechten voortgang en de vijand biedt vastberaden weerstand.

Onze gepantserde elementen hebben vordering gemaakt en de opmars wordt voortgezet. De Franse strijdkrachten stieten ook op een krachtig verzet in de sector van Zaghouan, doch konden een plaatselijke vordering maken. In de sector van het 8e leger werden de gehele dag patrouille-activiteiten onderhouden en met een plaatselijke aanval werden alle doelen bereikt. Er werden enkele gevangenen gemaakt. Gisteren onderhield de tactische luchtmacht voortdurende hevige aanvallen op den vijand op het schiereiland van Kaap Bon.

Troepentransporten werden zonder ophouden aangevallen en er werd grote schade aangericht.

De scheepvaart rond de kust van het schiereiland en ten Oosten van Bizerte werd gebombardeerd. Schepen werden tot zinken gebracht, andere werden beschadigd en belangrijke verliezen zijn aan het vijandelijk personeel toegebracht.

Een grote strijdmacht van lichte en middelzware bommenwerpers viel het vliegveld van Pantellaria aan. Er vonden bomontploffingen plaats tussen vliegtuigen op de grond en verschillende branden werden gesticht.

De strategische luchtmacht voerde haar hevigste aanval van de campagne uit toen de havenbedrijven en het fabrieksgebied van Palermo aangevallen werden door zeer grote formaties van Vliegende Forten en middelzware bommenwerpers met een escorte van Lightnings. Vele objecten in het doelgebied werden getroffen en er werden grote branden achtergelaten. 13 Vijandelijke vliegtuigen werden tijdens deze aanval neergeschoten. In de nacht van 8 op 9 Mei vielen Wellington bommenwerpers de vliegvelden op Sardinië aan; en lichte bommenwerpers vielen vijandelijke troepen en voertuigen op het schiereiland van Kaap Bon. Dezelfde nacht vernielden Beaufighters van de kustluchtmacht op verkenning 5 vijandelijke vliegtuigen. Van al deze verrichtingen worden 5 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.5).

Dinsdag.

„Vloot: Er heerst nog een intensieve vlootactiviteit langs de kusten van het schiereiland van Kaap Bon, waar in de afgelopen nacht grote branden werden gezien. De kust wordt nauw bewaakt en geblokkeerd en het werk duurt voort met het opruimen van kleine groepen.

Een afdeling van onze lichte vlootstrijdkrachten bracht 3 kleine vaartuigen tot zinken in de Golf van Tunis en maakte gevangenen, met inbegrip van een Duitsen generaal-officier. Vernomen werd, dat tijdens de nacht van 9 op 10 Mei lichte vlootstrijdkrachten, die vlak onder de kust werkten, ook 2 kleine schepen in de grond boorden nabij Kaap Bon en gevangenen namen. Later vielen zij kleine vijandelijke vaartuigen aan, die bij Kebilia lagen, met kanonvuur en torpedo's.

Leger: Gisteren maakten de pantsereenheden van het Britse 1e leger een volledige doorbraak in het gebied van Hammam Lif en rukten in Zuidoostelijke richting.

Tegen de avond hadden vooruitgeschoven elementen de buitenwijken van Hammamet bereikt. De steden Soliman, Grombalia en Metze Bou Zelfa zijn thans overgenomen door Britse infanterie-eenheden. Er komen nog steeds gevangenen binnen.

Luchtmacht: Grote strijdkrachten van Vliegende Forten der strategische luchtmacht deden gisteren hevige aanvallen op de vliegvelden Milo en Bo Rizzo op Sicilië. Wellington bommenwerpers vielen de havenbedrijven en andere objecten te Palermo aan in de nacht van 9 op 10 Mei. Aanvallen op vijandelijke troepen, motorvoertuigen en stellingen op het schiereiland van Kaap Bon werden de gehele dag voortgezet door de tactisch luchtmacht en gevechtsbommenwerpers van de strategische luchtmacht. Wederom werd den vijand grote schade toegebracht; en vele voertuigen werden vernield. Lichte en middelzware bommenwerpers vielen het vliegveld, de havenbedrijven en de scheepvaart te Pantelleria aan. Alle doelen werden goed geraakt door de bommen, branden werden gesticht en verschillende schepen getroffen. Bij de verrichtingen van gisteren werden 4 vijandelijke vliegtuigen vernield.

27 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield in de nacht van 9 op 10 Mei. 5 Onzer vliegtuigen worden vermist van al deze verrichtingen" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 11.5).

DE WEERSTAND IN HET ZUIDEN OPGEHOUDEN.

Radio-Algiers zeide: „In de Zuidelijke sector hield de vijandelijke weerstand op kort na het middaguur." Er was geen ogenblikkelijke opheldering van het bericht of wat bedoeld werd met de „Zuidelijke sector". Het Britse 8e leger ten Noorden van Enfidaville bevindt zich aan het Zuidoostelijk einde van het Tunische front. Ten Westen van het Britse 8e leger bevinden zich de Franse strijdkrachten (Londen, (AP) 10.5).

HAMMAMET BEZET.

De Britse radio zeide in een uitzending, die door Columbia Broadcasting System werd opgevangen, dat Britse pantsercolonnes, die van Tunis naar het Zuiden trekken langs de basis van het schiereiland van Kaap Bon, „de havenplaats Hammamet bezet hebben en er aldus in geslaagd zijn alle asstrijdkrachten op het schiereiland op te sluiten" (New York, (AP) 10.5).

GROMBALIA BEZET.

Attlee deelde aan het Lagerhuis mede, dat de verovering van Grombalia volgde op de bezetting van Soliman, ten Noord-Oosten van Hamman Lif, aan het Noordelijk einde van de basis van het schiereiland (Londen, (AP) 11.5)

ROMMEL EN VON ARNIM WEG?

Een bericht uit Stockholm zeide, dat volgens Hitlers nieuwsblad „Völkischer Beobachter" zowel Rommel als Von Arnim uit Afrika vertrokken zijn en het bevel over de asstrijdkrachten hebben gesteld in handen van den Italiaansen Generaal Giovanni Messe. Deze Generaal leidde Mussolini's eerste expeditie-leger naar het Russisch front (New York, (AP) 10.5).

DUIZEND PER UUR.

Radio-Algiers deelde mede, dat de gevangenen van de as binnenkomen met een snelheid van duizend per uur. De vijandelijke artillerie is nog actief in de sector op enkele kilometers ten Noorden van Enfidaville, waar het Britse 8e leger aanvalt (Londen, (AP) 10.5).

WAT DE AS IN AFRIKA VERLOOR.

De As verloor meer dan 750.000 manschappen in de terugtocht uit Afrika, die begon met de herovering van Ethiopië. Dit cijfer is gebaseerd op officiële bekendmakingen en gezaghebbende schattingen van de aantallen doden, gewonden en gevangenen. In Oost-Afrika verloor de As 280.000 mantroepen, waaronder 200.000 negers.

De verliezen in Noord-Afrika worden geschat op 426.000, niet inbegrepen de 50.000, die rond Bizerte en Tunis werden gevangen. De verliezen zijn naar verhouding ongeveer 3 Italianen tegen 1 Duitser. De verliezen van het materiaal van de As sedert het begin van de campagne aan de Middellandse Zee bedragen in totaal meer dan 2000 tanks, 500 vliegtuigen, die in luchtgevechten werden neergeschoten en nog duizenden, die op de grond vernield werden en haast 1500 kanonnen. (Londen, (AP) 10.5).

GEVANGENEN, DODEN EN GEWONDEN.

Radio-Algiers deelde mede, dat in Tunis 64.000 gevangenen werden gemaakt. 42.000 Vijandelijke manschappen werden gedood of gewond. Sedert 7 Mei werden 50.000 gevangenen genomen (Londen, (AP) 10.5).

DE WANHOPIGE TOESTAND VAN DE AS IN TUNIS.

Edward Kennedy seint van het Geallieerde Hoofdkwartier in Noord-Afrika:

Vloot- en luchtstrijdkrachten der Geallieerden wierpen een blokkade rond het schiereiland van Kaap Bon en brachten vele kleine schepen tot zinken met As-soldaten, die een wanhopige poging deden om uit de Tunische hel te ontsnappen.

Het Noordamerikaanse tweede corps dwong reeds een onvoorwaardelijke overgave af van alle vijandelijke eenheden in zijn gebied ten Zud-Oosten van Bizerte. De Duitse weerstand nam toe tegen de Britse pantserstrijdkrachten, die tegen de ingang van het schiereiland van Kaap Bon hameren. De positie van de As-troepen, die nog in Tunis vechten, werd officeel beschreven als „erger dan wanhopig" en het is zeker, dat geen belangrijk aantal Duitse en Italiaanse soldaten uit Afrika zal ontsnappen.

De biezonderheden van de Duitse overgave aan de Noordamerikanen in het Noorden werden bekendgemaakt. Gisteren om 11 uur zond Generaal-Majoor Krause, Bevelhebber van de Artillerie van het Afrika Corps, een boodschapper naar Generaal-Majoor Omar Bradle, met verzoek tot een wapenstilstand, zodat zou kunnen worden onderhandeld over een overgave. Bradley's voorwaarden waren: 1) onvoorwaardelijke overgave; 2) prompte aanvaarding. Bradley eiste verder, dat alle vernieling van Duits materiaal ogenblikkelijk zou worden stopgezet. Krause aanvaardde.

De algemene overgave van Duitse batalions begon toen en vroeg in de namiddag was het gehele Noordelijke gebied waar de vijand werd afgesneden door de wig, die het Britten dreven naar Tunis, schoon geruimd.

De hoofdmacht der Duitse pantserstrijdkrachten bevond zich daar en het totaal der gevangenen bedraagt meer dan 25.000; bovendien werden nog 25.000 gevangenen door de Britten genomen. Vijf andere Generaals, die aan het hoofd van divisies stonden, bevonden zich onder degenen, die zich in het Noorden overgaven: Generaal-Majoor Boroweitz, Commandant van de 15de pantserdivisie, Generaal-Majoor Neuffer, Commandant van de Luftwaffe, Luitenant Generaal Buelouvius, Commandant van de Mannetfel divisies, Generaal-Majoor Von Vaerst, Commandant van het 5de pantserleger en Generaal-Majoor Baumsenger, Commandant van de Luftwaffe te Bizerte.

Pantsercolonnes drongen echter vooruit en vooruitgeschoven patrouilles bereikten een punt op 20 kilometer ten Zuiden van Creteville — waardoor zij kwamen nabij het centrum van de basis van het schiereiland — en verspreidden zich in andere gebieden.

Sommige der vijandelijke troepen op het schiereiland geraken soms in een paniek nu de Geallieerde strijdkrachten hen op het land, van de zee en uit de lucht aanvallen. De mannen hingen wanhopig aan de vlotten nadat de schepen gezonken waren en poogden de aanvallen af te wenden door met witte vlaggen te zwaaien.

Tot nu toe omvat het aantal gevangenen 3000 leden van de Duitse luchtmacht. Zowel de Duitse als de Italiaanse luchtstrijdkrachten hebben de slag van Afrika verlaten.

De grondtroepen van de As hebben geen steun uit de lucht. Franse en Britse elementen vielen aan in het gebied van Zaghouan, op 44 kilometer ten Zuiden van Tunis, en bewogen zich langzaam vooruit. De weerstand is daar echter nog krachtig en de Duitsers zijn in het bezit van een krachtige stelling op de heuvel Sidi Bella op 11 kilometer ten Noord-Westen van Zaghouan.

Het achtste leger viel aan ten Noorden van Enfidaville en boekte enkele winsten. Ook nam men enkele gevangenen. Aan dit Zuidelijk front is de Duitse artillerie nog actief. Onder de Duitse elementen, die nog niet gevangen waren, behoorden de resten van de 15de pantserdivisies en de 90st en 164ste lichte divisies infanterie. Bijna alle gevangenen, die genomen werden, zijn Duitsers. (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.5).

GELUKWENS VAN DEN ENGELSEN KONING.

De Engelse Koning zond de volgende speciale felicitatie - boodschap aan Generaal Eisenhower. „Namens al mijn volken geef ik aan u, als Opperbevelhebber der Geallieerde strijdkrachten en alle rangen onder Uw bevel, uiting aan onze oprechte gelukwensen voor uw overwinning. Onder uw leiding zijn strijdkrachten van diverse nationaliteit en ras gekneed in een succesrijk geheel. Nu met de verovering van Tunis en Bizerte is uw krijgstocht bijna voltooid en is de schuld van Duinkerken terugbetaald" (Londen, (AP) 9.5).

GELUKWENSEN VAN CHURCHIL.

In een felicitatie-boodschap aan Generaal Dwight D. Eisenhower zeide Winston S. Churchill: „Laat mij mijn oprechte gelukwensen voegen bij die, welke u door Zijne Majesteit en het oorlogscabinet gezonden zijn voor het schitterend resultaat van de Noordafrikaanse krijgstocht door het leger onder uw opperste leiding. De kameraadschap en het gedrag, dat uw troepen getoond hebben in de verwoede langdurige slag van Tunis en de uitstekende verstandhouding en harmonie in de strijd tussen de Britse en Noordamerikaanse strijdkrachten en met onze Franse bondgenoten, hebben getoond een hechte grond te zijn voor de overwinning. De gelijktijdige opmars van de Britse en Noordamerikaanse legers zij aan zij naar Tunis en Bizerte is een voorteken vol hoop voor de toekomstige wereld. Lang mogen zij samengaan, de tyrannen en overheersers van het mensdom terneerslaand" (Londen, (AP) 11.5).

COMMENTAAR VAN HULL OP FRANCO'S VERKLARING.

Op een persconferentie zeide Cordell Hull in antwoord op een vraag om commentaar te leveren op Franco's rede, dat hij slechts met nadruk kan herhalen wat hij de vorige maand zeide. Toen werd een gelijksoortige oproep om vrede gedaan door den Spaansen Minister van Buitenlandse Zaken Graaf Gomez Jordana. Hull zeide, dat het enige doel en het bepaalde doel van de Verenigde Landen was en blijft: de onvoorwaardelijke overgave van den vijand (Washington, (AP) 10.5).

DUITS COMMENTAAR.

De Associated Press ving een uitzending van Radio-Berlijn op, waarin een zegsman van het Duitse Departement van Buitenlandse Zaken als commentaar op Franco's rede zeide: „Met het oog op de huidige situatie kan niet aan vrede gedacht worden" (New York, (AP) 10.5).

TOESPRAAK VAN HITLER.

Op de vierde jaardag der organisatie van de Duitse „Winterhilfe" hield Adolf Hitler de volgende radiorede: „Weer is een winter voorbij, die voor onze soldaten de meest ernstige slagen en het hardste offers gebracht heeft. Het is aan die mannen in het Oosten te danken, dat de crisis, die de strijdkrachten van elk ander land zou hebben gebroken, zijn overkomen. Het volk thuis kan niet weten hoe groot de physieke en geestelijke eisen waren, waaraan zij moesten voldoen. Zware eisen zijn ook gesteld aan de welwillendheid van het thuisfront om offers te brengen teneinde de ontberingen en noden, die onze strijders voor de tweede maal in het Oosten moesten doorstaan, te verlichten.

Het is voor het Duitse volk, voor hun vrouwen en kinderen, dat onze mannen hun leven wagen aan elk front van deze grote strijd. Het thuisfront heeft de moed geleerd. De oorlog is gebracht naar markten en dorpen. Het thuisfront acht het daarom een ereschuld onze soldaten te tonen, dat het temidden van zijn eigen beproevingen geen ogenblik de moeilijkheden aan het front vergeet. Ik doe daarom voor de vierde maal een beroep op het Duitse volk om de gemeenschappelijke verplichting van offervaardigheid te hernieuwen en uw soldaten de dank te geven, die zij in zulk een rijke mate verdienen" (Londen, (AP) 10.5).

DE VERNIETIGENDE AANVAL OP PALERMO.

Naar vermeld wordt, is de vernietiging tengevolge van de Geallieerde luchtaanval op Palermo (Sicilië) zo groot, dat verkenningsvliegtuigen, die een uur later over de stad vlogen, stad noch haven konden zien door de rook. 400 Vliegende Forten, Mitchells en Marauders alsook Lightning gevechtsvliegtuigen maakten de formaties uit, die de aanval deden. Het gebied van Palermo naast de haven, waar de aanlegplaatsen voor schepen en oorlogsfabrieken liggen, was het doel en de vliegers zeiden, dat het zeker werd weggevaagd. Onder de doelen bevonden zich de scheepswerven, de Fiatfabriek, de ijzer- en staalfabrieken, het arsenaal en de chemische fabriek, die oorlogswerktuigen leveren (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 10.5).

AANVAL OP MESSINA.

Het Noordamerikaanse communiqué in het Midden-Oosten zegt:

„Liberators van de Noordamerikaanse luchtmacht vielen gisteren overdag de haven van Messina aan. Onze formatie werd door vijandelijke jagers aangevallen waarvan verschillende beschadigd werden. Van deze operatie keerden al onze vliegtuigen veilig terug." (Cairo, (AP) 10.5).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het communiqué van de luchtmacht in het Midden-Oosten zegt: „In de nacht van 9 op 10 Mei vielen zware bommenwerpers van de Royal Airforce de defensie-installaties te Messina aan. Gisteren bij daglicht deden onze vliegtuigen nieuwe aanvallen op de vijandelijke scheepvaart in de Ægeïsche Zee. Twee kleine zeilschepen werden ernstig beschadigd en in zinkende toestand gelaten. Van deze en andere verrichtingen keerden alle vliegtuigen veilig terug" (Cairo, (AP) 11.5).

JAPANNERS VEROVEREN BUTHIDAUNG.

Radio-Tokio zond het volgende communiqué uit: „Japanse leger-eenheden rukten Buthidaung aan de bovenloop van de rivier Mayu binnen om 19 uur op 8 Mei. De stad werd bezet na ernstige gevechten. De opruiming van de vijandelijke eenheden wordt thans voortgezet" (New York, (AP) 10.5).

200.000 BERLIJNERS DAKLOOS.

Reizigers die uit Duitsland komen, deelden mede, dat 200.000 personen in Berlijn dakloos zijn als gevolg van de Geallieerde bombardementen. Een reiziger verklaarde, dat de bombardementen een „grootse diepe indruk" op de inwoners van Berlijn maakten. De steun-organisaties zouden zich voor de grootste moeilijkheden gesteld zien om onderdak te vinden voor de daklozen. Men zeide, dat de Gestapo de laatste tijd enkele arrestaties heeft gedaan in Berlijn voor défaitisme. (Ankara, (AP) 10.5).

Deze krant is gedeeltelijk ongecorrigeerd.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— Londen: Radio-Parijs zeide: „Er wordt nog in Tunis gevochten. Hoewel de asstrijdkrachten geen hoop hebben er de rollen om te ruilen bieden zij verwoed weerstand tegen een tienmaal sterkeren vijand".

— Londen: Van Radio-Algiers komt het bericht, dat een nieuwe aanval is gedaan op Pantelleria. Meer dan honderd vliegtuigen namen aan deze tweede grote aanval op het eiland deel.

— Londen: Volgens de Duitse radio vielen Geallieerde bommenwerpers een Duits convooi in de namiddag van 10 Mei langs de Noordelijke kust van Noorwegen aan. Een enkel schip zou echter getroffen zijn en 3 aanvallende vliegtuigen zouden zijn vernield.

— Londen: De radio van Boedapest deelde mede, dat de telefoonverbindingen tussen Turkije en Bulgarije verbroken zijn.

— Londen: Volgens de radio van Parijs zouden gisteren 3 Britse oorlogsschepen bij Gibraltar zijn getorpedeerd. Er is geen bevestiging van dit bericht.

— Londen: Grote formaties van Geallieerde bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen hervatten de dagaanvallen op het vasteland na een weekeinde van slecht weer. De aanvallers begonnen kort na het middaguur over het Kanaal terug te stromen uit de richting van Boulogne. Het is een mooie zonnige morgen voor bombardementen, doch in de namiddag was de lucht wat bewolkt.

— New York: De radio van Moskou zeide, dat twee mannen een aanslag hebben gedaan op Heinrich Himmler tijdens het bezoek van den Gestapo-baas aan Zagreb (Croatië). Himmler zou aan de aanslag ontsnapt zijn.

— New York: De Duitse radio zeide, dat volgens militaire kringen in Berlijn de Geallieerden een „diepe deuk" hebben gemaakt in de Duitse defensies in het Westelijk deel van het bruggehoofd van Kaap Bon. Een officieel communiqué gaf toe, dat de assoldaten met „zeer grote moeilijkheden" te kampen hebben na weken van onophoudelijke gevechten. Verder werden gezegd: „De strijd wordt voortgezet met onverminderde hevigheid, waarbij aan beide zijden verliezen geleden worden".

„Veiligheid van Nederland is onafscheidbaar van de veiligheid der V.S.", verklaart Walter Lippman.

MARGRIETEN EN WILHELMINA-ORCHIDEEËN BLOEIEN IN NEDERLAND.

NEDERLANDS POSITIE IN HET CARAIBISCHE GEBIED.

CRENA DE JONGH VOORSPELT BLIJVENDE BELANGRIJKE ROL VAN GOUDEN STANDAARD NA DE KRIJG.

PAN-CARAIBISCHE SAMENWERKING GEVRAAGD.

Te New York werden dezer dagen de Caraïbische economische problemen besproken in een gezamenlijke vergadering van de „Women's International League for peace and freedom" en het „Latin American Institute" verschillende vraagstukken werden uiteengezet door Cubanen, Dominicanen, Haïtianen, en lieden, op de hoogte van de toestanden in de Britse, Nederlandse, Noord-Amerikaanse, Franse gebieden. De noodzakelijkheid voor volledige ontwikkeling langs democratische lijnen en werkelijke toepassing van de goede-nabuur-politiek werd door de meeste sprekers met nadruk beklemtoond. De heer Dantes Bellegarde — bekend Haïtiaan — vroeg pan-Caraïbische samenwerking teneinde de gemeenschappelijke moeilijkheden op te lossen. Een andere afgevaardigde vestigde er de aandacht op, dat Nederland en strijdend Frankrijk niet deelnemen aan het werk van de Engels-Noordamerikaanse Caraïbische Commissie. De heer J.H. Boas sprak over de Nederlandse Caraïbische staatsdelen. Hij wees op hun staatkundige ontwikkeling in de richting van gelijkgerechtigdheid in het kader der Nederlandse Rijksgedachte. De heer Boas zeide nadrukkelijk dat de Nederlanders altijd bereid zijn deel te nemen aan Caraïbische systemen of afspraken. Hij voorspelde dat de richting van de Nederlandse handel na de oorlog radicaal zou veranderen, dank zij een nieuwe opvatting over de plaats van Duitsland als Nederlands achterland. Nederland zou het dan vooral ook gaan zoeken in veel hechtere economische relaties tussen de samenstellende delen zijns Koninkrijks. De heer Boas zinspeelde eveneens op een toekomstige hechtere samenwerking tussen Suriname en Curaçao opdat zij elkaar en zich zelven beter zouden kunnen staande houden in tijden van crisis.

VOORBEREIDING NEDERLANDS BEVRIJDINGSLEGER.

Minister-president Professor Pieter Sjoerd Gerbrandy heeft ter gelegenheid van de 10de Mei in de Austin Friars Kerk te Londen voor vele Nederlanders, waaronder vele autoriteiten zich bevonden een rede gehouden, waarin hij een korte terugblik wierp op het afgelopen jaar, dat ons zoveel reden tot voldoening geeft en dat ons de zekerheid heeft gebracht dat de overwinning zal worden behaald. De as worstelt o.a. met gebrek aan sommige voor de oorlogvoering vitale grondstoffen en de Geallieerde tegenmaatregelen tegen de Duitse duikboten beginnen een resultaat te doen zien. Professor Gerbrandy wees op Nederlands deelneming aan de oorlogvoering, op de prachtige tegenstand in Nederland tegen de verschrikkelijke Duitse maatregelen en speciale hulde bracht hij aan de studenten. Een ereschuld moet aan Nederlands Oost-Indië worden betaald, waar zo vreselijk wordt geleden: „Tien Mei 1944 kan het einde niet zijn, want de smart aan Nederlands Oost-Indië toegebracht moet worden gelenigd". De minister-president zeide nog dat maatregelen voor de vorming van een Nederlands bevrijdingsleger en de organisatie daarvan, gereed liggen.

Honderden Nederlanders woonden deze plechtigheid bij. Er stond een militaire erewacht opgesteld. Later spraken pater ... der R.K. vlootaalmoezenier en Dominee Van Dorp. Prins Bernhard en Minister Pieter A. Kerstens spraken op een bijeenkomst, belegd door de vereniging „Pro Patria".

In New York was een grote bijeenkomst, waar consul-generaal Elink Schuurman en Professor Barnouw spraken. Medegedeeld werd, dat de Nederlanders in de staat New York voor de enorme som van $ 11.585.000 oorlogsbonnen hadden gekocht speciaal voor de bouw van 29 patrouille-motorboten. Er waren speciale Katholieke, Protestantse en Joodse Kerkdiensten.

De Vereniging van Surinamers te New York „Justitia Pietas Fides" hield een bijeenkomst, waar voorzitter Nassy sprak. Een vlag met het cijfer 41 werd gewijd aan de in de Nederlandse strijdmacht gesneuvelde Surinamers. Er werd een collecte gehouden voor het Leprahospitaal der Moravische broederschap.

Ook in Ottawa en elders op het Westelijk Halfrond werden bijeenkomsten gehouden.

Ds. D. MULDER UIT SURINAME HIER.

De Predikant bij de Nederlands Hervormde Gemeente te Paramaribo, Ds. D. Mulder, is van 6 Mei 1943 tot en met 7 Juli 1943, ter beschikking gesteld van den Gouverneur van Curaçao, te einde door dezen ter beschikking te worden gesteld van de kerkeraad der Nederlands Hervormde Gemeente alhier voor het verrichten van diensten ten behoeve van deze Gemeente.

Ds. Mulders is hier inmiddels aangekomen en was gisteren voorganger bij de herdenkingsdienst van de 10e Mei in de Fortkerk.

DE NA-OORLOGSE MUNTSTABILISATIE.

Uit Washington wordt gemeld:

Na besprekingen, gedurende een week gehouden met ambtenaren van het Noordamerikaanse Departement van Financiën, heeft de financiële raadsman van de Nederlandse regering Dr. D. Crena de Jongh zijn vertrouwen erin uitgesproken, dat een plan tot na-oorlogse stabilisatie van de munt zal kunnen worden uitgewerkt, dat aanvaardbaar zou zijn voor alle mogendheden. Dr. Crena de Jongh zeide dat hij, na bestudering van het plan, binnen enige weken naar Washington zal terugkeren, teneinde de besprekingen te hervatten, waarna hij verslag zal uitbrengen aan de Nederlandse regering.

Dr. Crena de Jongh was niet bereid zijn oordeel uit te spreken over het Noordamerikaanse muntplan, noch te gewagen van voorkeur voor het Noordamerikaanse of het Britse plan. Hij zeide: „Het is onjuist deze beide plannen als concurrerende te zien waartussen een keuze zou moeten worden gedaan; de bedoeling is, veeleer het best-mogelijke plan tot stand te brengen, waarop algemene toestemming kan worden verleend".

Op een vraag of hij voortzetting van de gouden standaard voorstond, zeide de Heer Crena de Jongh: „Ik denk dat goud een belangrijke rol bij financiële transacties zal blijven vervullen, ofschoon het moeilijk is te omschrijven, welke die rol precies zal zijn."

WIJ ZULLEN DE STRIJD VOORTZETTEN.

Het speciale Tien-Mei nummer van „Knickerbocker Weekly" bevat allerlei korte bijdragen van de hand van belangrijke Noordamerikaanse figuren. Mevrouw Roosevelt zendt haar goede wensen „aan de Nederlandse zeelieden, soldaten en vliegers, die met hun Noordamerikaanse bondgenoten schouder aan schouder vechten tegen den gezamenlijken vijand.

Burgemeester Fiorello Laguardia: „Nederland is niet veroverd. Zijn hart en ziel schreeuwen om vrijheid en de dag der bevrijding komt iedere Morgenstond nader". De bekende journalist Walter Lippman: „De veiligheid van Nederland in Europa is onafscheidbaar van de veiligheid der Verenigde Staten. Deze verbinding is niet te verbreken". Zij berust op noodzakelijkheid en zal met onze gemeenschappelijke hoop, in kracht toenemen". Er bestaat ook een artikel van minister Eelco N. van Kleffens in: wij zullen de strijd voortzetten tot de onvoorwaardelijke overgave van den vijand onze strijd heeft bekroond".

COMITÉ CURAÇAO—SURINAME.

„De West" schrijft:

De Heer J. A. Drielsma is afgetreden als ondervoorzitter van het Comité Curaçao — Suriname.

HET SEYSSJE INGEBORG.

Nader wordt vernomen, dat Seyss Inquarts dochter Ingeborg heet, 26 jaar is, knap, blond en blauwogig is en fel nazie-gezind.

BARON SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE †.

Op 30 April jl. is te Maarn de oud-burgemeester van Doorn en Maarn overleden baron Schimmelpenninck van der Oye, oud-president van het Nederlands Olympisch Comité, lid van het Internationale Olympische Comité, organisator van de Olympische spelen te Amsterdam in 1928. Een van de merkwaardige daden zijns levens: de sluiting van het huwelijk tussen Keizer Wilhelm en Prinses Hermine te Doorn.

OVERAL BLOEIEN MARGRIETEN.

Volk en Vaderland merkt smalend op dat men op het ogenblik in Nederland in tuinen en vensterbanken veel meer Margrieten ziet dan ooit tevoren het geval is geweest. Een ander bloemig verhaaltje is dat een nieuwe orchidee soort „Wilhelmina" was gedoopt, doch dat dit nu „door de omstandigheden" Carl is geworden.

CANADEES GEZANT.

Generaal-majoor George P. Vanier is benoemd tot gezant van Canada bij het Hof van Koningin Wilhemina.

NEDERLANDSE MARINE ACTIEF.

De Koninklijke Nederlandse Marine heeft een nieuw succes geboekt: een Nederlandse duikboot, onder Commando van Luitenant ter Zee van Dulm, heeft een volgeladen Japanse vrachtschip van 7000 ton tot zinken gebracht.

SOLDATENBLAD IN SURINAME.

Onder de naam „Raak" heeft de Surinaamse Dienst Ontwikkeling en Ontspanning te Paramaribo de vorige week het eerste nummer van een soldatenblad doen verschijnen. Het opent met een artikel van Ds. Johannes Mietes, hoofd van de dienst getiteld: 30 April 1943.

De Territoriaal Commandant kolonel J.K. Meijer, schreef er een aanbeveling in, die meer doet dan het blad aanbevelen en o.a. duidelijk zegt — wat officieel nog altijd maar niet openlijk wordt bekend gemaakt — dat de troepen, die in Suriname worden geoefend, niet uitsluitend voor Suriname bestemd zijn.

Ernstige en luimige bijdragen wisselen elkander af en in een rubriek „Van Jan en Alleman" worden met vrijmoedigheid scherpe geestigheden ten beste gegeven.

In een persoonlijk woord van O.&O. wordt een beroep gedaan op allen om bijdragen met de mededeling, dat het gaat om een soldatenblad en dus niet bedoeld is voor preutse juffers. Dat zal iedereen wel begrijpen. Reeds bij de aanvang mag echter vertrouwen worden uitgesproken dat Raak zal tonen te weten, dat zelfs deze opzet grenzen stelt en — om het maar eens duidelijk te zeggen — dat een soldatenblad niet noodzakelijk schuin behoeft te zijn om goed te zijn.

FRITZ HIRSCH OVERLEDEN.

De bekende, in Nederland zo populaire, operatie-kunstenaar Fritz Hirsch, is, naar de „Knickerbocker" verneemt, op 55-jarige leeftijd in een concentratiekamp in Duitsland gestorven.

OVERSTE DE BATS HOOFDINSPECTEUR VAN DE SCHEEPVAART.

Overste A. S. de Bats, oud-inspecteur van de Scheepvaart (met bevoegdheid als hoofd van de scheepvaartinspectie) in Nederlands Oost-Indië, is, me. ingang van 3 Mei, benoemd tot hoofdinspecteur van de scheepvaart.

UITGESTELDE VOETBALWEDSTRIJDEN.

Thans werd over Radio-Hilversum medegedeeld, dat de voetbalwedstrijden, die in Den Haag, Rotterdam en Amsterdam zouden worden gehouden ten bate van slachtoffers van bombardementen, voor onbepaalde tijd zijn uitgesteld.

WAT DE NEDERLANDERS IN COLUMBIA EN ECUADOR DOEN.

Aan een verslag, gericht aan de Nederlanders in Columbia en Ecuador, opgesteld door den zaakgelastigde, den Heer G. M. Bijvanck, ontlenen wij het volgende:

Hieronder heb ik het genoegen te doen volgen een korte opgave van de financiële resultaten van het werk ten bate van de Nederlandse Oorlogshulpfondsen gedurende het laatste kwartaal van het afgelopen jaar, resultaten, die tonen, dat dit werk bevredigende vruchten heeft afgeworpen en kunnen aanmoedigen onvermoeid voort te gaan.

Over de Geallieerde feestavond op 3 October jl., schreef ik reeds, ons aandeel in de opbrengst bedroeg Pesos 1.161,99, een mooi resultaat, gezien, dat dit bal voornamelijk als propaganda was bedoeld.

De intergeallieerde bazaar op 4 en 5 December jl., heeft ook dank zij het onvermoeide werk, gedurende vele weken van de Nederlandse dames-kolonie te Bogotá, niet alleen uitstekende financiële, maar ook propagandistische resultaten opgeleverd. Biezondere dank is verschuldigd aan de dames en heren, die zich gedurende twee volle, zeer vermoeiende dagen hebben belast met de verkoop en bediening in onze twee uitstallingen op deze bazaar en de opbrengst tot 2300 pesos hebben opgewerkt. Speciaal wil ik ook nog vermelden het onbaatzuchtige werk van de familie Bergsneider, die voor een voorraad houten speelgoed heeft gezorgd.

Ook het Nederlandse paviljoen op de intergeallieerde fancy-fair te Barranquilla is een groot succes geweest, gezien, dat onze Consul aldaar, mij 2.669,06 pesos voor het Nederlandse Oorlogshulpfondsenwerk heeft kunnen afdragen.

Ook Cali liet zich niet onbetuigd en onze weinige landgenoten aldaar hebben krachtig medegewerkt aan een bazaar ten bate van de Anglo-American War Charities en ook nog 147,22 pesos aan mij afgedragen.

Na de remisen reeds in vorige circulaires vermeld, aan de Nederlandse regering e.a. en behalve een remise van $ 1247,71 in November, kon ik de vorige maand met betrekking tot 1942 nog $ 3140,45 overmaken. En verkorte balans van de financiële resultaten over 1942 volgt hieronder:

Min of meer in los verband met het bovenstaande kan ik hier vermelden, dat via het Ministerie van Buitenlandse Zaken te Londen mij geregeld dankbetuigingen bereiken voor ontvangen gelden van de verschillende Nederlandse instellingen, die zich rechtstreeks bezig houden met liefdadig werk in verband met de oorlog.

Zo werd mij ook bericht, dat massagiften bestemd voor de Nederlandse landmacht gezonden kunnen worden aan het „Welfare Committee Netherlands Fighting Forces Ditton Lodge, Southborough Road Surbiton, Surrey.

Hoewel niet vallende in de periode, waarover dit verslag loopt, meen ik toch reeds gewag te moeten maken, van een gebeurtenis van nationaal belang, t.w. de geboorte van H.K.H. Prinses Margriet Francisca op 19 Januari jl. Zoals jl. reeds medegedeelde op de ontvangst op het Gezantschap h.t.s., heeft dit heugelijk feit mij aanleiding gegeven de Koninklijke Grootmoeder en de Vorstelijke Ouders mede namens de landgenoten in Columbia en Ecuador, geluk te wensen, waarop zowel van Ottawa als van Londen telegrafische dankbetuigingen werden ontvangen.

De Heer George H. Witmondt is bezig een speciale uitgave van het dagblad „El Tiempo" te bewerkstelligen, gewijd aan de zaak der kleinere Geallieerden, dat naar is te voorzien, een succes zal worden.

Hoewel de natuur hier veel biedt en op korte afstanden een merkwaardige afwisseling van klimaten kan worden gevonden, is Columbia nog geen toeristenland, wat nu echter door de oorlogsomstandigheden gaat veranderen en de stroom van verlofgangers uit Curaçao, naar Columbia wordt geleid.

Speciaal in het afgesloten Bogotá is het een voorrecht nu herhaaldelijk landgenoten uit eigen territoir te ontmoeten.

Onze enige Nederlandse uitgewekene, de Heer I. Keesing, heeft een werkkring op Aruba gevonden en is daarheen vertrokken, zijn familie voorlopig achterlatende. Een andere landgenoot in Columbia, de Heer R. H. T. Schut, is overgeplaatst naar Venezuela. Overigens is het aantal landgenoten werkzaam bij de Koninklijke Shell-groep weder aangegroeid, waar deze Nederlanders echter niet te Bogotá zijn gevestigd, ontbreken mij over hen, nadere gegevens.

COLUMBIA.

1942	Schuld aan Mr. G. M. Bijvanck 1/1/42		$ 318,37
	Aandeel opbrengst „La Razón" 5/12/42	$ 591,—	
	Collecte Medellin, Maart	1.557,50	
	Collectes Barranquilla, Mei/September	3.890,—	
	Feestavond Bogotá, 3/10/42	1.161,99	
	Bazaars Barranquilla, Bogotá Cali	5.116,28	
	Collectes (maandelijkse) etc.	5.695,32	
	Diverse betalingen, onkosten, etc.		208,20
	Afgedragen en verrekend,		17.485,52
	Totaal	Pesos 18.012,09	18.012,09

ECUADOR.

1942	Verkoop gram. platen, Quito, US $ 20,— Pesos	35,—	P.
	Verkoop sluitzegels, Quito & Guayaquil, Sucres, 1150,	135,44	
	Afgedragen en verrekend		170,44
	Totaal	Pesos 170,44	170,44

NAZIE-GESLEPENHEID.

De N.S.B.-ers, die aan Volk en Vaderland zitten, moeten wel een geweldige nijd en afgunst hebben op de goede journalisten van andere bladen. Ze zijn tenminste een campagne begonnen om alle journalisten, die volgens hen „lauw" staan tegenover de nieuwe orde, naar Duitsland te sturen.

De goede journalisten moeten verdwijnen, en wat is gemakkelijker dan hen op te bergen in de gedwongen arbeidsdienst?

Vova raaskalt: „we leven in tijden waarin het antwoord slechts ja of neen kan luiden. Slechts de positief politieke man kan heden ten dage een journalist zijn. Voor de anderen is geen plaats.

„Voor de meeste Nederlanders is het geen plezier, hun tehuizen te verlaten om in Duitsland te gaan werken, waar zij meestal in barakken worden ondergebracht. Alleen diegenen, die de diepe ernst kennen van de heftige strijd tussen de twee diametraal-tegengestelde gezichtspunten, begrijpen de noodzakelijkheid hiervan.

„Er zijn geregeld klachten inzake de overvulde bureaux in verband met de papier-schaarste, en bovendien is het wel bekend dat de meerderheid dezer journalisten lauw tegenover de nieuwe ideeën staan. Deze mensen moeten geleidelijk verdwijnen".

En zoals het gewoonlijk gaat, wanneer de N.S.B. of de nazies hun gal over iets uitstorten, zeggen ze altijd per ongeluk de waarheid over iets anders. In dit geval over toestanden bij de huisvesting van Nederlandse arbeider in Duitsland. En waarschijnlijk maken ze in het zelfde nummer, misschien zelfs op dezelfde pagina of naast het bewuste artikel propaganda om in Duitsland te gaan werken, spreken over goede toestanden en gezondheid en fabrieken in onderkomen als waren het sanatoria.

REHWINKEL KRIJGT BRONZEN OORLOGSKRUIS.

M.J. Rehwinkel, de eerste officier van de Nederlandse tanker „Ondina", die het commando overnam toen de kapitein was gedood en die een van twee zwaar gewapende Japanse schepen hielp zinken heeft uit handen van de Nederlandse Gezant in Australië het Bronzen oorlogskruis ontvangen met eervolle vermelding.

DE JAPANNERS MOETEN GESTRAFT WORDEN.

Het invloedrijke Chinese, te Tsjungking verschijnende, blad „Ta Kung Pao" stelt voor dat China, de Verenigde Staten, Groot Britannië, Nederland en Australië een commissie zullen samenstellen, die oorlogsmisdaden door Japanners bedreven, zal moeten onderzoeken en noteren, opdat geen Japans oorlogsmisdadiger na de oorlog zijn gerechte straf ontlope.

WAAR HET NEDERLANDSE VLEES BLIJFT.

Dat de Duitsers het grootste deel van de Nederlandse vleesproductie stelen is bekend. Thans wordt gemeld dat van de Nederlandse vis, vruchten enz. slechts 20 procent den Nederlanders ten goede komt; 20 procent gaat naar de Duitse soldaten in Nederland, en 60 procent gaat naar Duitsland.

KAPITEIN DE KUYPER.

De Nieuwe Nederlandse legerafdeling te New York komt onder commando te staan van kapitein H.K.M. de Kuyper.

ARUBA.

MOZES ROEPING.

In het gedicht van Ds. G. E. Alers, Aruba, getiteld: Mozes' Roeping, is een fout geslopen. Waar staat:

Zij wachten slechts 't bevel te hooren
de lendenen omgord te staan,
den weg naar 't land van mest en koren,
den weg der vrijheid op te gaan.
moet staan:
Zij wachten slechts 't bevel te hooren
de lendenen omgord te staan,
den weg naar 't land van most en koren
den weg der vrijheid op te gaan.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Di., 11 Mei

Telegram Afdeling: Thomas, tel. 553, Hotel kamer 5A.

Shipping & Supplies: Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Barends, tel. 440, Emmastad 24.

Dok-Afdeling: Prins, tel. 330.